

کنند به کنند

✓ سیری در دانش‌های زیبا و ادب فارسی

✓ همراه با سؤالات تست و تشریحی

✓ ویژه دانش‌آموزان شرکت‌کننده در المپاد

✓ آزمون‌های نمونه دولتی و تیزهوشان

مؤلف:

جعفر توانا علمی

سرشناسه	:	توانا علمی، جعفر، ۱۳۵۳
عنوان و نام پدیدآورندگان	:	نکته به نکته / مولف: جعفر توانا علمی،
مشخصات نشر	:	مشهد: مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشاراتی ضریح آفتاب.
مشخصات ظاهری	:	۱۲۸ ص
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۴۲۹-۹۲۴-۷
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
موضوع	:	ادبیات فارسی — راهنمای آموزشی (متوسطه)
یادداشت	:	ادبیات فارسی — آزمون‌ها و تمرین‌ها (متوسطه)
رده‌بندی کنگره	:	۱۳۹۵ ن ۸۶/ت ۳۳۳۱/PRT
رده‌بندی دی.ی	:	۸۱۰/۷۶
شماره ثبت ملی	:	۴۳۷۶۸۵۸

موسسه
فرهنگی و انتشاراتی
ضریح آفتاب

نام کتاب	.....	نکته به نکته
مولف	.....	جعفر توانا علمی
ناشر	.....	مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشاراتی ضریح آفتاب
طراح جلد و صفحه آرایی	.....	گلگونه
نوبت چاپ	.....	اول ۱۳۹۵
قطع	.....	وزیری
شمارگان	.....	۱۵۰۰ نسخه
قیمت	.....	۸۰۰۰ تومان
چاپ	.....	دقت
شابک	.....	۹۷۸-۹۶۴-۴۲۹-۹۲۴-۷

مرکز پخش: مشهد، خیابان امام خمینی، جنب اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی
بازرگانی: ۰۵۱/۳۲۲۸۱۴۱۰ (سفارشات: ۰۵۱/۳۲۲۸۳۴۲۲) دفتر نشر: ۰۵۱/۳۲۲۸۰۱۶۷
Web site - www.zarihaftab.ir Email - zarihaftab@gmail.com

«حق چاپ محفوظ است»

فهرست مطالب

۴۰.....	مسند (هفتم)	۷.....	پیش گفتار
۴۱.....	منادا (پیشرفته)	۹.....	بخش اول: دانستنی‌های زبان
۴۳.....	بدل (پیشرفته)	۹.....	واج، تکواژ، واژه (پیشرفته)
۴۴.....	سؤال تستی	۱۱.....	نوع کلمات (عمومی)
۴۵.....	اسم و مهم‌ترین وابسته‌های پیشین آن (هشتم)	۱۲.....	جمله از نظر معنا و مفهوم (هفتم)
۴۵.....	صفت اشاره و شمارشی (هشتم)	۱۳.....	فعل (عمومی)
۴۶.....	صفت پرسشی و تعجبی (هشتم)	۱۳.....	روش به دست آوردن بن ماضی (هفتم)
۴۷.....	صفت مبهم و عالی (هشتم)	۱۴.....	روش به دست آوردن بن مضارع (هفتم)
۴۸.....	وابسته‌های پسین اسم (هشتم)	۱۵.....	حروف میانجی (عمومی)
۴۹.....	صفت بیانی و برتر (هشتم)	۱۶.....	شناسه‌ها (هفتم)
۵۰.....	روش تشخیص صفت و مضاف‌الیه (عمومی)	۱۷.....	زمان فعل (هفتم)
۵۱.....	انواع اضافه (پیشرفته)	۱۷.....	انواع فعل مضارع (نهم)
۵۲.....	معرفه و نکره (عمومی)	۱۹.....	فعل آینده (هفتم)
۵۲.....	انواع ی (پیشرفته)	۲۰.....	انواع ماضی (نهم)
۵۲.....	وابسته‌های وابسته (پیشرفته)	۲۴.....	وجه فعل (پیشرفته)
۵۶.....	نشانه‌های جمع (عمومی)	۲۴.....	فعل‌های گذرا و ناگذر (عمومی)
۵۷.....	ساختار اسم و صفت (هفتم)	۲۵.....	روش گذرا کردن فعل‌های ناگذر
۵۸.....	سؤال تستی	۲۵.....	اجزای جمله با توجه به نوع فعل
۶۰.....	قید (نهم)	۲۷.....	معلوم و مجهول (پیشرفته)
۶۱.....	شبه‌جمله و روش شمارش جمله‌ها (عمومی)	۲۷.....	افعال اسنادی (عمومی)
۶۳.....	حروف (عمومی)	۲۸.....	ساختمان فعل (عمومی)
۶۴.....	انواع چون، که، تا (عمومی)	۲۹.....	فعل معین (عمومی)
۶۶.....	سؤال تستی	۳۰.....	سؤال تستی
۶۷.....	روابط کلمات (هفتم)	۳۲.....	ضمیر و انواع آن (هفتم)
۷۰.....	سؤال تستی	۳۵.....	سؤال تستی
۷۳.....	بخش دوم: دانستنی‌های ادبی	۳۶.....	نقش کلمات (هفتم)
۷۴.....	انواع لحن‌ها (عمومی)	۳۷.....	مفعول (هفتم)
۷۶.....	قالب‌های شعری	۳۸.....	انواع را (عمومی)
		۳۹.....	متمم (هفتم)

بخش سوم: نکات املایی ۱۰۹

نکات املایی هفتم ۱۰۹

نکات املایی هشتم ۱۱۰

نکات املایی نهم ۱۱۲

پاسخ‌های تشریحی پایان فصل‌ها ۱۱۳

پاسخ تشریحی سوالات آزمون‌ها ۱۱۸

بخش چهارم: جدول‌ها ۱۲۲

جدول نمادها ۱۲۲

جدول واژه‌های غیرساده ۱۲۳

جدول کلمات هم‌آوا ۱۲۴

منابع و مآخذ ۱۲۶

رباعی (هفتم) ۷۷

چهارپاره (هفتم) ۷۷

مثنوی (هشتم) ۷۸

غزل (نهم) ۷۸

قصیده (نهم) ۷۹

شعر نو (هفتم) ۸۲

سجع و انواع آن (عمومی) ۸۳

تکرار (هفتم) ۸۴

واج آرایی (هفتم) ۸۴

جناس و انواع آن (هشتم) ۸۵

تخلص (نهم) ۸۷

تشخیص (هفتم) ۸۷

تشبیه (هفتم) ۸۸

سؤال تستی ۹۰

تضاد (نهم) ۹۲

مراعات نظیر (هفتم) ۹۲

کنایه (هشتم) ۹۳

تلمیح (نهم) ۹۴

تضمین (پیشرفته) ۹۵

ایهام (پیشرفته) ۹۶

تمثیل (پیشرفته) ۹۶

استعاره (پیشرفته) ۹۷

مبالغه (پیشرفته) ۹۷

حسن آمیزی (عمومی) ۹۸

مجاز (پیشرفته) ۹۸

حسن تعلیل (پیشرفته) ۹۹

متناقض نما (پیشرفته) ۹۹

اسلوب معادله (پیشرفته) ۱۰۰

سؤال تستی ۱۰۱

سؤال دستور ترکیبی ۱۰۶

سؤال آرایه ترکیبی ۱۰۷

پیش‌گفتار

آفرین جان آفرین پاک را   آن که جان بخشید و ایمان خاک را

سپاس و درود بی پایان، خداوند دانا و توانا را که دهنده بی منت است و شکر بی پایان که توفیق خدمت در عرصه تعلیم و تربیت را به ما عرضه کرد تا شکرگزار نعمت های بی دریغش باشیم که:

شکر نعمت، نعمت افزون کند   کفر، نعمت از کف دست بیرون کند

مجموعه حاضر که در اختیار شما عزیزان قرار گرفته است، بیشتر در آن سعی کردیم تا مطالب دستور زبان فارسی و آرایه های ادبی را با زبانی ساده و قابل فهم، بیان کنیم. با توجه به این که بعضی از مباحث، دستوری و ادبی در کتاب درسی بیان نشده است ولی هر ساله از آنها سؤال طرح می شود بنابراین تصمیم گرفتیم که کتاب حاضر را برای تکمیل کتاب درسی تهیه کنیم. در این کتاب بیشتر تأسیس شده است تا برای مثال ها از کتاب فارسی دوره دبیرستان، به ویژه پایه نهم، استفاده شود تا در آن استفاده همکاران عزیز در کلاس درسی هم باشد و بتوانند برای تکمیل سخنان خود، از این کتاب بهره ببرند.

اساس این کتاب، بیشتر بر توضیح مطالب درسی بوده است و ان شاء الله در کتابی دیگر سعی می کنیم با کمک همکاران و استادان گرامی، یک مجموعه کامل از تست های ادبیات فارسی، جهت استفاده دانش آموزان شرکت کننده در مسابقات و آزمون های نمونه دولتی و تیزهوشان، ارائه نماییم.

به دانش آموزان عزیز توصیه می شود که ابتدا توضیحات مطالب هر درس را بخوانند و سپس سؤالات تشریحی را حل کنند و در ادامه سؤالات تستی را پاسخ دهند. آن گاه به پایان کتاب مراجعه کنند و جواب های خود را با جواب سؤالات مقایسه و رفع اشکال کنند. دانش آموزان عزیز سؤالات ۲۰۱ تا ۲۹۵ سؤالاتی است که در آزمون ها آمده است و به همین دلیل جدا شماره گذاری شده اند و پاسخ نامه تشریحی آن ها را در پایان کتاب قرار داده ایم.

در پایان از همه همکاران و دوستان عزیز، به ویژه آقای سید مهدی تارح حسینی، آقای باقری، آقای افشاریان و سایر همکارانی که در تهیه این مجموعه مرایاری نموده اند و از راهنمایی آنان استفاده کرده ام، تشکر و قدردانی می نمایم و خواهشمندم با نظرات سازنده خود، ما را در ارائه بهتر و رفع اشکالات این مجموعه یاری فرمایید.

و من الله توفیق

جعفر توانا علمی

JAFARTAVANA203@GMAIL.COM